

Hans Bylund

Hans Berggren

Beslut om skydds jakt efter varg i Norrtälje kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar att medge Hans Bylund och Hans Berggren tillstånd till skydds jakt efter en (1) varg i Norrtälje kommun, Stockholms län. Skydds jakten får endast ske inom det område som avgränsas på karta i bilaga 1 i detta beslut.

Skydds jakten får ske dygnet runt från beslutets datum till och med den 31 maj 2024, dock som längst till dess en varg fällts inom jaktområdet eller till dess annat beslutats.

Länsstyrelsen beslutar att jakten får ske på annans jaktområde.

Alla typer av belysning får användas för att underlätta skydds jakten, se dock villkor 6.

Länsstyrelsen beslutar att jakten får bedrivas från motordrivet fordon, se dock villkor 7.

Länsstyrelsen beslutar att skydds jakten får bedrivas med hjälp av hund, se dock villkor 8.

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska gälla omedelbart utan hinder av att beslutet överklagas. Hur beslutet kan överklagas framgår av bilaga 2.

Villkor

Länsstyrelsen beslutar att nedan angivna villkor ska gälla för jakten enligt detta beslut.

1. Endast varg som rör sig ensam får fällas under skydds jakten.

Jaktledare och organisation

2. Länsstyrelsen utser jaktledare till skyddsjakten. Jaktledaren utser, i samråd med Länsstyrelsen, ett jaktlag på max 20 personer. Personuppgifter på samtliga jaktdeltagare ska finnas hos jaktledaren och kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis vid tillsyn. Länsstyrelsens personal har rätt att avbryta jakten.
3. Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om vilka villkor som gäller för skyddsjakten. Varje jaktdeltagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.

Jaktmedel och metoder m.m.

4. Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna och rekreationssökande allmänhet.
5. Enbart godkända jaktmedel för varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt (NFS 2023:8) får användas.
6. Rätt att använda belysning innefattar inte elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera och termiska sikten.
7. Varg får sökas från motordrivet fordon på vägar/skogsbilvägar inom jaktområdet för fastställande av djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att skjuta eller förfölja varg från motorfordon, dock får skott avlossas av skytt utanför motordrivet fordon i direkt anslutning till att motorn slagits av.
8. Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två löshundar som förföljer vargen samtidigt. Dessa ska vara speciellt tränade för jakt efter rovdjur. Hundarna bör ha likartat arbetssätt. Hund får släppas lös först efter samråd med jaktledaren. Ytterligare hundar får finnas i jaktorganisationen för spårning.

Anmälan om fälld eller påskjuten varg

9. Påskjuten/fälld varg ska omedelbart anmälas till Länsstyrelsen. Anmälan ska ske till Länsstyrelsens i Stockholms län telefonnummer 010-223 17 13.

10. Den som påskjutit varg ska snarast vidta de åtgärder som behövs för att vilt som skadats vid jakt ska kunna spåras upp och avlivas. Spår på skottplats får inte förstöras. Eftersök ska genomföras fram till dess att
 - a. djuret påträffats dött,
 - b. djuret påträffats skadat och avlivats, eller
 - c. djuret inte kan anträffas.
 - d. djuret konstaterats oskadat.
11. Den som har påskjutit ett djur ska på begäran visa skottplatsen för Länsstyrelsen. Den som har påskjutit ett djur ska redovisa till Länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på särskild blankett som Länsstyrelsen tillhandahåller.

Hantering av fälld varg

12. Fälld varg ska lämnas orörd på skottplats/fallplats.
13. Fälld varg besiktigas av Länsstyrelsens besiktningspersonal. Flådd helkropp samt referensprov i form av hudbit tas omhand av Länsstyrelsen och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt och tillfaller därefter Naturhistoriska riksmuseet. Skinnen ska chipmärkas av Länsstyrelsen och tillfaller därefter jakträttshavaren.

Avlysning

14. Länsstyrelsen avlyser jakten när en (1) varg påskjutits utan att falla, eller har fällts. Om eftersök visar att påskjutet djur är oskadat beslutar Länsstyrelsen om fortsatt jakt ska ske inom den tid beslutet gäller.
15. Länsstyrelsen äger rätt att omedelbart avlysa jakten om förutsättningarna för skyddsjakt förändras eller om jaktförhållandena förändras på ett sådant sätt att jakten inte kan genomföras i enlighet med gällande bestämmelser samt villkoren i detta beslut.

Upplysningar

Jakt som inte följer villkoren i beslutet sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Enbart godkända jaktmedel för varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om vapen, vapentillbehör och ammunition för jakt (NFS 2023:8) får användas, se villkor 5 ovan. Länsstyrelsen erinrar om bestämmelserna i 2 kap. 5 och 11 §§ i nämnda föreskrifter om begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen samt om ammunition klass 1 för kulgevär vid jakt efter varg.

Vid jakt efter varg ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen (1987:905).

Skyddsjakten får inte utföras på så sätt att varg utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara (se 27 § jaktlagen).

Enligt 28 § jaktförordningen får rovdjur dödas av tamdjursägare eller vårdare om det finns skälig anledning att befara ett angrepp.

Beskrivning av ärendet

Ansökan

Hans Bylund har, tillsammans med Hans Berggren, den 11 april 2024 ansökt om skyddsjakt efter en (1) varg inom i ansökan angivna fastigheter. Ansökan har senare justerats till att avse det område som avser i bilaga 1 till detta beslut. Enligt ansökan har det skett ett angrepp på två minishetlandspionyer den 10 april 2024. Skadorna uppskattas hittills kostat 60 000 kronor och det finns oro och risk att får och kalvar på fastigheten attackeras.

Fortsatta observationer från närboende har inkommit till Länsstyrelsen den 15 april 2024 som indikerar att vargen fortfarande är kvar i området.

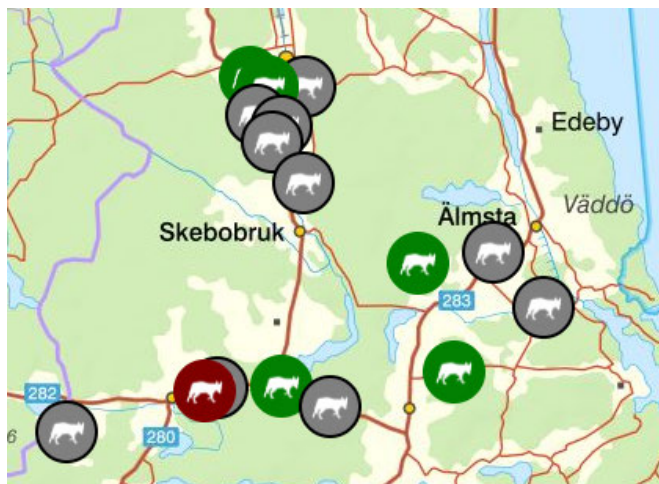
Skador

Länsstyrelsen har besiktigt ponnyerna och konstaterat att skadorna orsakats av varg. Trots att djurägaren vid ett tillfälle hade sett vargen i hagen och skrikit på vargen återvände vargen till hagen och de döda minishetlandspionyerne vid ett senare tillfälle under dagen. Vargen var kvar i hagen när Länsstyrelsen kom till platsen. DNA-prov har skickats för analys till Grimsö forskningsstation, men resultat har ännu inte kommit.

Angreppet skedde i en hage med de två minishetlandsponnyerna, sex får och en nötkalv, där alla djur gick i samma hage. Fåren eller nötkalven angreps inte då de troligen vistades i ligghallen vid tillfället. Stängslet till hagen bestod av tre eltrådar. Efter angreppet har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya skador. Dessa har bestått i att lapptyg satts upp runt hagarna samt ökad tillsyn och intag av djuren.

Länsstyrelsens kännedom om vargförekomst i området samt angrepp på tamdjur i närtid

Under den nyligen avslutade inventeringen fastställdes ingen stationär förekomst av varg eller revir i området. Ett flertal observationer har gjorts av allmänheten på senare tid som visar på förekomst av varg i området norr om Norrtälje. Länsstyrelsen har även den 14 april 2024 kvalitetssäkrat en observation om två vargar i närområdet till där angreppet skedde.

Figur 1. Rapporter från skandobs.se de senaste tre månaderna.

Länsstyrelsen beslutade den 9 oktober 2023, dnr 50491-2023, på eget initiativ om skydds jakt efter en (1) varg i Norrtälje kommun. Ingen varg fälldes under den beslutade skyddsjakten.

Det beslutade jaktområdet sträckte sig delvis över det område som omfattas av nu aktuell ansökan. Som bakgrund till det beslutet angavs bl.a. följande.

Under september 2023 skedde tre angrepp på får i norra delen av Stockholms län. Angreppen skedde i området kring Bergshamra, på Väddö, samt i ett område strax norr om Norrtälje. Totalt dödades 26 får. Tidigare under samma år, i maj och juni, skedde två angrepp på får i Bergshamra respektive Almunge i Uppsala län.

Länsstyrelsen besiktigade skadorna vid samtliga tillfällen och konstaterade att skadorna orsakats av varg. DNA-prov togs från samtliga angrepp varvid individ G232-22 respektive individ G32-23 identifierades.

Motivering till beslutet

Förutsättning för skydds jakt

För att skydds jakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen (1987:905) är uppfyllda. Skydds jakt får enligt bestämmelsen meddelas för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom. För skydds jakt krävs även att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen ska i ärenden som handlar om skydds jakt på rovdjur göra en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen ska bland annat bedöma och ta hänsyn till omfattningen av skador och olägenheter, om skadeförebyggande åtgärder har gjorts samt vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenheter som finns, på kort och lång sikt. Länsstyrelsen ska också utvärdera möjligheterna till andra lämpliga lösningar än skydds jakt, samt beakta vargstammens utveckling i landet som helhet samt den aktuella vargens genetiska ursprung.

Förhindra allvarlig skada

Av Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget angående uppdaterade riktlinjer för beslut om skydds jakt på stora rovdjur i skrivelse den 21 mars 2024 (NV 05515-23) framgår att riktlinjerna kommer innebära att skydds jakt kan beviljas i det fall det har dokumenterats ett angrepp på häst eller nöt. Därutöver framgår att skydds jakt kan beviljas i det fall det under en 12-månadersperiod har dokumenterats två eller fler angrepp av varg på får eller get inom ett område motsvarande storleken på ett genomsnittligt revir eller hemområde. Länsstyrelsen instämmer i bedömningen att kravet på allvarlig skada kan vara uppfyllt redan efter ett angrepp på häst då det dels är svårt att förebygga fortsatta angrepp på hästbesättningar, dels då ett angrepp på häst för den enskilde tamdjursägaren generellt medför en stor ekonomisk förlust.

I området som omfattas av ansökan om skydds jakt är tätheten av fårbesättningar mycket hög, minst 50 get- och/eller fårbesättningar finns registrerade. Utöver de minishetlandsponnyer som dödades den 10 april 2024 finns ytterligare minishetlandsponnyer i närområdet. I och med att betessäsongen påbörjas bedöms sannolikheten stor för ytterligare allvarlig skada på tamdjur. Risken för ytterligare angrepp är alltid som störst efter ett redan inträffat angrepp. Då vargen återigen besökte hagen och de döda minishetlandsponnyerna visar det på att vargen är motiverad att gå tillbaka till hagen. Fortsatta observationer efter angreppet från närboende indikerar att den skadegörande individen fortfarande är kvar i området. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att det finns en ökad risk att vargen ser tamdjur som minishetlandsponnyer, får eller getter som ett enkelt byte och risk för ytterligare angrepp på små ponnyer eller andra tamdjur bedöms som hög.

Till detta kommer att Länsstyrelsen så sent som i oktober 2023 bedömde att det fanns skäl för skydds jakt på varg inom delvis det område som omfattas av nu aktuell ansökan, då flera angrepp på får hade skett under en relativt kort tid. Ingen varg fälldes under denna skydds jakt, och därför bedömer Länsstyrelsen att även dessa händelser påverkar bedömningen av risk för fortsatta angrepp på tamdjur i området.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen att angreppet på ponnyerna i detta fall motsvarar kraven i Naturvårdsverkets riktlinjer för skydds jakt för stora rovdjur. Vargens benägenhet att besöka hagen där angreppet skedde, tätheten av tamdjursbesättningar i området samt de observationer och tidigare angrepp på får som förekommit i närområdet gällande varg indikerar en hög risk för ytterligare angrepp i området. Vidare anser Länsstyrelsen att sannolikheten för att den skadegörande individen fälls enligt beslutet bedöms som stor. Detta på grund att den nyss avslutade inventeringen inte visar på något revir, villkoret för skydds jakten att endast en varg som rör sig ensam får fällas på skydds jakten samt att de observationer som inkommit till Länsstyrelsen i närområdet där angreppet skedde indikerar på en ensam varg.

Länsstyrelsen anser därför att skydds jakten kan beviljas mellan den 16 april och den 31 maj 2023 inom området som avses i bilaga 1 till detta beslut.

Annan lämplig lösning

I området som berörs av skyddsjaksbeslutet är tätheten av fårbesättningar mycket hög. Stora delar av skyddsjaksområdet omfattas av skärgårdsmiljö där många tamdjursägare varken har rovdjursavvisande stängsel (RAS) eller stängt mot vatten. Enligt Riksdagsbeslut 2013/2014: MJU7 ”En hållbar rovdjurspolitik” ska vargens förekomst i län med intensiv fårskötsel samt skärgårdsmiljö begränsas till de områden där vargen gör minst skada.

Efter angreppet har akuta åtgärder i den aktuella hagen vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, installning av djur och ökad tillsyn. Enligt praxis bör även bedömningen av om det finns någon annan lämplig lösning utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede (se Kammarrättens i Stockholm dom den 14 februari 2014, mål nr 3854-13).

Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för skyddsjakt efter rovdjur finns det inga lämpliga åtgärder för att förebygga ytterligare angrepp på nöt eller häst. Lapptyg, nattfallor eller nattintag är ofta rimliga förebyggande åtgärder vid angrepp på får eller get men betesmarkernas storlek gör det oftast orimligt att vidta samma åtgärder för nöt och häst. Bidrag till rovdjursavvisande stängsel prioriteras vanligtvis inte för nöt och häst. Länsstyrelsens uppfattning är att det under rådande förhållanden inte är möjligt att på kort sikt kunna genomföra förebyggande åtgärder för de djurbesättningar som riskerar att angripas i området. Genomförandet av skyddsåtgärder bedöms bli tids- och resurskrävande, vilket är en aspekt som enligt Naturvårdsverkets riktlinjer kan utgöra skäl för bedömningen av skyddsjakt. Länsstyrelsen tar även hänsyn till den påbörjade betessäsongen och djuren förväntas att hållas utomhus för foderresurs. Därutöver måste hänsyn tas till att varg i norra delen av Norrtälje kommun i Stockholms län är ett relativt nytt fenomen i förhållande till krav på rovdjursavvisande stängsel. Länsstyrelsen bedömer att det i aktuellt fall inte finns någon annan lämplig lösning än skyddsjakt för att undvika ytterligare angrepp.

Gynnsam bevarandestatus

Vargen har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Årets inventering 2023/2024 avslutat men ännu inte fastställd. Den senaste fastställda inventeringen 2022/2023 visade att det fanns

cirka 450 vargar i Sverige. Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett kriterium för att gynnsam bevarandestatus ska vara uppnådd.

Skydds jakt på invandrad varg, i synnerhet en varg som invandrat från den finsk-ryska vargpopulationen, kan få en särskild påverkan på stammen i stort och behöver därför undvikas i möjligaste mån. Naturvårdsverket anger i sina riktlinjer för skydds jakt på stora rovdjur att skydds jakt kan beviljas i det fall det under en 12-månadersperiod har dokumenterats två eller fler angrepp av invandrad varg på nöt eller häst inom ett område motsvarande storleken på ett genomsnittligt revir eller hemområde.

Den nyss avslutade inventeringen för varg har inte påvisat DNA från någon invandrad varg eller avkomma till invandrad varg i området norr om Norrtälje. Länsstyrelsen gör därmed även bedömningen att sannolikheten för att den aktuella vargen skulle vara en invandrad varg eller avkomma till invandrad varg är väldigt låg.

Sammanfattande bedömning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen, bedömer Länsstyrelsen att situationen föranleder ett behov av att förebygga skador genom tillstånd till skydds jakt på den varg som utfört angrepp på minishetlandsponnyerna. Länsstyrelserna bedömer vidare att samtliga förutsättningar enligt 23 a § jaktförordningen för beslut om skydds jakt är uppfyllda under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 14 april 2023, diarienummer NV-01088-23, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län. Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer att beslut om skydds jakt på varg får fattas av länsstyrelsen.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen är förutsättningarna för skydds jakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som räknas upp i paragrafen,

bland annat för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Länsstyrelsen har även beslutat med stöd av 9, 9 b, 15 a, 21 och 24 d §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas, samt att fällt djur tillfaller staten i vissa delar.

Bestämmelserna gällande skydds jakt i den svenska lagstiftningen har sin grund i Rådets direktiv 92/43//EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Beslutande myndigheter ska, i fråga om arter som är skyddade enligt direktivet, tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv. Vargen har ett strikt skydd enligt EU:s direktiv. Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i ovan nämnda direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Med stöd av 59 § jaktförordningen kan Länsstyrelsen besluta att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Kungörelsedelgivning

Beslutet delges genom kungörelsedelgivning med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datumet för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i Norrtelje tidning.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad miljödirektör Anders Lindblom med vilthandläggare Paula Jonsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också jurist Boel Persson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket
Polismyndigheten i Stockholms län
Mellersta rovdjursförvaltningsområde

Bilagor

1. Karta över skydds jaktområde
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Bilaga 1. Karta över skyddsjaksområde

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nå dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer ditt överklagande du bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 18075-2024.